

Mis niets en vind ons op Facebook
WOS Wijkoverleg
Scheveningen-Dorp

de klinker

WIJKKRANT VOOR SCHEVENINGEN-DORP

De Klinker is een uitgave van de Stichting WijkOverleg Scheveningen-dorp, Badhuisstraat 175, 2584 HH Scheveningen, tel. 070-3500034, e-mail: wos@scheveningendorp.nl, www.scheveningendorp.nl

Scheveningen in ban alternatieve Vlaggetjesdag

Het bestuur van Stichting Vlaggetjesdag Scheveningen heeft in goed overleg met de gemeente Den Haag en overige partners en sponsors wederom besloten dit oer-Hollandse evenement komende zaterdag niet op traditionele wijze te laten plaatsvinden. Corona is opnieuw de grote spelbreker. Wel zijn er alternatieve acties op Scheveningen, zo laat de organisatie weten.

Net als vorig jaar zijn er geen activiteiten aan de haven van Scheveningen. De organisatie van Vlaggetjesdag heeft in de plaats andere dingen in petto voor de liefhebbers. Annemiek Hanssen, verantwoordelijk voor de communicatie: "Vlaggetjesdag is omringd door enkele tradities. Deze willen we graag in ere houden en niet zomaar voorbij laten gaan dit jaar. Denk hierbij aan haring voor de verzorgingstehuizen. Ook nu gaat Vlaggetjesdag samen met haar sponsors, Cornelis Vrolijk en Dulk Haasnoot Seafood (voorheen Jac. den Dulk & Zn), de Scheveningse verzorgingstehuizen vlak voor of op Vlaggetjesdag nieuwe maatjes aanbieden." De mensen achter het haringfestijn vinden het jammer dat het ook dit jaar niet doorgaat, zo vertelt Hanssen.

Foto Dick Teske

"Dit is een evenement van ontmoeten. Dorpsgenoten zoeken elkaar op deze dag op, Scheveningers in de rest van het land komen ervoor terug naar Scheveningen. Dat kan nu helemaal niet, en dat is zo'n gemis! Omdat Vlaggetjesdag samenvalt met de start van het haringseizoen kunnen we het niet verplaatsen naar een later moment in het jaar."

Enthousiast ontvangen

Daarnaast is de kleurwedstrijd voor kinderen in de leeftijdscategorie-

en 4 t/m 6 jaar, 7 t/m 9 jaar en 10 t/m 12 jaar opnieuw van de partij. "Een mooie kleurplaat hebben we te vergeven en we hopen dat dit jaar nog meer scholen en kinderen mee gaan doen", vertelt Hanssen. "Ook zetten we het initiatief van verleden jaar voort dat zo leuk en enthousiast werd ontvangen, namelijk de wedstrijd 'Vlaggen op Vlaggetjesdag'. In 2020 deelden we de winnaars van uit aan de Keizerstraat, Muzee Scheveningen en de Juliana-kerk. De individuele prijs ging naar

Floor op de Van Boetzelaerlaan. We roepen dan ook weer heel Scheveningen op om hun straat, tuin of voorgevel in Vlaggetjesdagsfeer te brengen in week 24 (14 t/m 20 juni). En als laatste bieden we de burgemeestersharing aan, een traditie die we gelukkig heel corona-veilig kunnen laten plaatsvinden."

Tot 2022!

Gerbrand Voerman, voorzitter van Vlaggetjesdag: "We vinden het erg jammer dat we voor de tweede keer niet onze bezoekers uit binnen- en buitenland tijdens Vlaggetjesdag kunnen ontvangen aan de haven, maar we gaan ervan uit dat we iedereen in 2022 met een waanzinnig programma kunnen verrassen. Een extra bijzonder jaar omdat we dan 75 jaar Vlaggetjesdag gaan vieren." Vlaggetjesdag wenst al haar trouwe vrijwilligers, partners, sponsors, donateurs, maatjes en bezoekers heel veel sterkte de komende tijd en zij hoopt iedereen in 2022 in goede gezondheid weer met Vlaggetjesdag aan de haven van Scheveningen te mogen begroeten. "Daar gaan we wel van uit, hoop moet er zijn", reageert Annemiek Hanssen ten slotte. De organisatie laat weten dat de Hollandse Nieuwe natuurlijk wel gewoon op 16 juni in de winkel ligt.

Vol verwachting kijkt KNRM Scheveningen uit naar de "Jaap Pronk"

Arie Verbaan is net een uur thuis. Vanmiddag stond hij op het strand met het kusthulpverleningsvoertuig van de KNRM. Een zwemmer was in de problemen gekomen. "Met de zwemmer gaat het inmiddels goed", vertelt Verbaan. "Hij is door de Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade uit zee gehaald. Wij waren snel klaar, maar we moesten gedurende de operatie standby staan." Een enerverend doch relatief klein voorval dat illustreert hoe belangrijk het is dat de KNRM bestaat. Het Scheveningse reddingstation hoopt volgend jaar een nieuwe boot in gebruik te nemen waarmee zij nog veiliger, sneller en beter te hulp kan schieten.

Vrijwillige reddingswerkers lanceren de oude RIB, de Beluga, vanaf het strand.

de secretaris van de plaatselijke afdeling van de KNRM, al 48 jaar betrokken bij KNRM Scheveningen in verschillende functies. "Met zijn 90 pk sterke buitenboordmotor is de Beluga van zes meter lengte snel

en krachtig genoeg voor een kleine boot. Maar hij is op leeftijd. We willen hem laten vervangen door een nieuwe, grotere RIB met twee buitenboordmotoren.

lees verder op pagina 3

Inhoudsopgave

Vlaggetjesdag 2021	1
KNRM.....	1
Van de redactie	2
Vervolg van VP KNRM	2
Nieuwskolom.....	3
Scheveningse Villa	4
Wethouder Scheveningen ontmoet WOS.....	5
Gemeente herstelt gebreken boulevard.....	6
Werkzaamheden lijn 1 afgerond.....	6
Van Asten over deelscooters..	7
'n Roopje van de Noordster (18)	8

Beste lezer,

In het februari nummer van de Klinker heeft Joke Damen aangekondigd dat ze stopt met haar werkzaamheden voor de Klinker, wegens verblijf in het buitenland.

Het WOS is haar veel dank verschuldigd voor de werkzaamheden welke zij het afgelopen jaar voor de Klinker heeft verricht.

Gelukkig zijn wij er in geslaagd een opvolger te vinden.

Het is Harry Oosterveen.

Harry heeft een journalistieke achtergrond.

Het WOS wenst hem veel succes toe als eindredacteur van de Klinker.

Jan Lautenbach
Voorzitter WOS

Van de redactie

Het zal maart geweest zijn toen Patrick en Jill van De Scheveninger mij vroegen naar de redactie te komen. Ik dacht: 'Wat zullen mijn nieuwe redactionele vrienden voor me in petto hebben?' Sinds vorig jaar zomer ben ik namelijk freelancer voor De Scheveninger en af en toe schrijf ik een stukje. Gewoon om er weer gevoel voor te krijgen. Ik ben journalist van oorsprong, maar werkte al lang niet meer in de schrijverij. De laatste jaren begon het stilaan weer te kriebelen, en het contact met De Scheveninger was gauw gelegd.

In 2020 schreef ik negen stukken en daar kwamen er tot nu in 2021 vier bij. Ik vroeg me dus af waar het gesprek over zou moeten gaan. Kort gezegd, Patrick en Jill vroegen me een belangrijke taak op me te nemen. 'We denken dat het echt iets voor jou is omdat je uiteindelijk terug wilt keren in de journalistiek. WOS zoekt een (hoofd)redacteur voor De Klinker en we dachten aan jou.' Daar moest ik even over nadenken, maar ik was er al snel uit. Ik ging terstond een afspraak maken met Jan Lautenbach en Hans Grijsen van WOS om erover te spreken!

Natuurlijk had ik nogal wat vragen aan de heren en daarbij leek het me wel wat. Het kan snel gaan, want tijdens dat gesprek hoorde ik mezelf zeggen: 'Ja, ik wil het wel doen'. Zelden zullen ze daar op het Kalhuis zo opgelucht zijn geweest, want die redacteursfunctie stond al een tijdje vacant zonder dat iemand erop reageerde. En zonder redacteur geen De Klinker. Goed, ik ben dus de opvolger van Joke Damen die een jaar lang met hart en ziel De Klinker vol schreef, maar inmiddels van dat werk in Portugal zit bij te komen. Uiteraard maak ik van de gelegenheid gebruik mezelf voor te stellen.

Ik ben Harry Oosterveen, 46 jaar en Scheveninger, net als mijn opa's en oma's, vader en moeder. In 1999 studeerde ik af aan de Utrechtse School voor Journalistiek, vervolgens schreef ik voor enkele weekbladen in Zuid-Holland en een vaktijdschrift. Tussendoor freelanceerde ik voor twee publicatietijdschriften en raakte van lieverlee in de horeca terecht. Daar ben ik zo onderhand wel klaar mee.

Ik ken De Klinker nog van vroeger. In mijn herinnering was het een huis-aan-huisbezorgde krant, gedrukt op grijs papier. Heb ooit, in een ver mistig verleden, nog eens meegedaan aan een kleurwedstrijd van De Klinker toen ik nog piepjong was en won de tweede prijs: een boekenbon waarmee ik een Snuf de Hond-kinderboek kocht. Zoiets herinner je je! Volgens mij ben ik toen in het Kalhuis geweest om de prijs op te halen. Ik moet daar trouwens nog iets over kwijt wat me nog steeds dwars zit, maar die ruimte heb ik nu niet. Komt nog wel een keertje. Mijn hobby's zijn zoeken in het bos met de metaaldetector en daar is redelijk recent Tonka-speelgoed restaureren bijgekomen. We hebben dus zowaar wat te doen en daar komt nu het schrijven voor De Klinker bij!

De grote vraag op het moment dat ik dit schrijf is: krijgen we hem vol of krijgen we hem niet vol? We zullen zien wat het eindresultaat is. Ik wil enkele mensen vanaf mijn redacteursstoel bedanken. Allereerst Patrick en Jill omdat ze aan mij gedacht hebben, Jan en Hans van WOS omdat ze mijn nederig persoonsje hebben aangenomen en natuurlijk ook Joke Damen. Dank voor al het werk dat je voor De Klinker hebt verzet! Ik kan alleen maar hopen dat ik een waardige opvolger ben. Veel geluk in Portugal!

Mocht u, als lezer, een leuk onderwerpje hebben, dan hoor ik graag van u. Een goede tip mag altijd naar: klinker.wos@gmail.com. Alvast dank!

Harry Oosterveen

vervolg van de voorpagina

Vol verwachting kijkt KNRM Scheveningen uit naar de "Jaap Pronk"

Het hoofdkantoor van de KNRM, gevestigd in IJmuiden, kwam in 2019 met een nieuw vlootplan voor alle 45 KNRM-stations langs de Noordzeekust. Hierbij keek zij kritisch naar alle boten die nu in bedrijf zijn. Daar kwam uit dat de Beluga aan vervanging toe is in 2022. Naar aanleiding van het surfdrama van vorig jaar mei zeiden wij toen: 'Doe ons dan maar een net iets grotere boot met twee motoren zodat wij in de toekomst nog beter en veiliger ons werk kunnen blijven doen'. Bedrijfsmatig gezien is een tweemotorige en anderhalf meter langere RIB een vooruitgang. Twee voorbeelden. Straks kunnen we met eenzelfde driekoppige bemanning zeker tien mensen aan boord hijsen in een noodgeval. Dat is meer dan de Beluga nu aankan. En we kunnen sneller ter plaatse zijn."

Jaap Pronk

Op dit moment heeft de post Scheveningen twee vaartuigen ter beschikking. De grotere Kitty Roosmale-Nepveu en de kleinere Beluga die de vrijwilligers van een ponton in de haven of vanaf het strand lanceren. De Beluga is bedoeld voor gebruik nabij de kuststrook. "Hij is specifiek toegerust op inzet in de branding, bij de havenhoofden en onder de wandelpier", vertelt Verbaan. "De nieuwe boot zal eveneens op deze plekken langs het strand gaan opereren. Op dit moment is hij in ontwikkeling en dat betekent dat we nog niet weten wat de specificaties van de boot zullen zijn. Het wordt sowieso een vergelijkbare RIB als de Beluga." Net zoals de Kitty Roosmale-Nepveu en de Beluga is de nieuwe boot zelfrichtend. "Mocht hij kapseizen door wilde golfslag, dan draait hij zichzelf weer om." Station Scheveningen had een meer dan voortreffelijke naam in gedachten voor de nieuwiging. "Wij stelden de landelijke organisatie voor hem "Jaap Pronk" te noemen. Jaap Pronk was onze schipper op Scheveningen. Hij overleed vorig jaar mei plotseling na hartfalen. Jaap was betrokken bij vele reddingen en KNRM-opleidingen en zeer geliefd bij ons team. 'IJmuiden' is akkoord met de naamgeving. Daar zijn wij erg blij mee. Dat de boot Jaap's naam krijgt doet recht aan de persoon die hij was. Een mooi eerbetoon."

Inzamelingsactie

Vorig jaar was het voor Station Scheveningen een heftig jaar. Verbaan staat er even kort bij stil. "Allereerst voltrok zich op 11 mei het surfdrama en op 22 mei overleed

Jaap. Alles leek tegelijk te komen. Een bewogen jaar dus." Maar gek genoeg had dat surfdrama ook tot gevolg dat iedereen kon zien hoe belangrijk het bestaan van KNRM is, een organisatie die geen subsidie krijgt, maar draait op giften van organisaties en gulle gevers, contributie van donateurs en geld afkomstig uit testamenten. "De andere twee pijlers onder KNRM zijn het werken met vrijwilligers en gratis hulp aan mensen in nood op zee. Het geld voor de Jaap Pronk moet dus ergens vandaan komen en daarom hebben we crowdfunding opgezet. We hopen een groot deel van de kosten daarmee te kunnen betalen, zo'n 315.000 euro. Niet alleen voor de Jaap Pronk, maar ook voor een hellingbaantje op het ponton zodat we de boot makkelijker te water kunnen laten. Momenteel proberen we zoveel mogelijk mensen te enthousiasmeren iets te doneren. Dat doen we middels de site <https://scheveningen.samenvoorknrm.nl/project/nieuwe-reddingboot?> Dat loopt goed: er is al 114.377 euro binnen, zo'n 35 procent van het totale bedrag. Mensen mogen ook zelf een actie starten om geld in te zamelen. Onze actie loopt tot augustus. Mochten we het streefbedrag niet halen, geen probleem. De Jaap Pronk komt er. Het hoofdkantoor zal dan bijspringen." Verbaan doet een oproep aan de lezers. "Wordt donateur, maak het ons mogelijk ons werk op strand en zee te blijven doen." Positieve keerzijde van het surfdrama van 2020 (voor zover je daar van kunt spreken): meer mensen meldden zich aan als donateur en reddingswerker, dus dat helpt KNRM Scheveningen al een beetje in de goede richting.

Arie Verbaan kijkt uit naar de komst van de nieuwe RIB. "We verhogen met die boot de veiligheid voor onze bemanning en drenkelingen. Al zullen we de Beluga zeker missen. Sinds 2008 ligt hij op Scheveningen en hij heeft in de tussentijd 61 kitesurfers, zwemmers en surfers in veiligheid gebracht, waaronder die ene overlevende van het surfdrama. Vooral dat laatste geval hakte er flink bij ons in." Een ander waarbij de Beluga betrokken was en die Verbaan bij zal blijven was een memorabele reddingsactie twee maanden geleden. "Toen haalden we een drenkeling uit het water. Zonder de Beluga had die man het niet gehaald."

Tekst: Harry Oosterveen
Foto's: Arie Verbaan

Nieuwskolom

VERGROENING

Versteend Scheveningen wordt steeds meer groen. Aan het eind van de Wassenaarsestraat realiseerde de gemeente twee driekantige perken. De ene ligt voor restaurant Spijs en bevat een klein boompje. Als die over twintig jaar een flinke jongen is, dan heb je als gast straks een klein stukje natuur om op uit te kijken in plaats van de verkeerssnelweg die de Gevers Dynootweg is. Wel nog even wachten tot het zover is. Het andere perkje was op het moment van schrijven nog leeg. Het vermoeden is dat Minder Grijs Minder Groen de initiator is van de perkjes.

NIEUWE PLANTJES

En dan kreeg ook nog de Marcellis-driehoek nieuwe beplanting. Medewerkers van Groenperspectief, een arbeidsreïntegratieproject van de gemeente Den Haag, stortten verse aarde in het perk. De nogal groot uitgevallen driekantige plantenbak was tijdelijk afgebroken om het verkeer ruimte te geven gedurende de werkzaamheden aan de Juriaan Kokstraat.

Er staat nieuwe beplanting in. Opdrachtgever? Bouwbedrijf BAM die momenteel tramlijn 1 aanpakt. Het is te hopen dat het perk gevrijwaard blijft van weggegooid rommel, maar iets zegt me dat dat ijdele hoop is...

BUMPERDUMP

Als je je auto uit elkaar hebt geschroefd tot op het laatste boutje en moertje, wat doe je dan toch in hemelsnaam met de kapotte voor- en achterbumper? Je hebt dan grofweg twee keuzes: of je brengt het plastic spul naar het grofvuil, waar ze je dankbaar zijn, of je gooit ze op straat bij een ondergrondse afvalcontainer. In de Kotterstraat was keuze twee het makkelijkst, omdat het plastic vermoedelijk niet in de orac paste. Dus lagen twee witte bumpers dagenlang op straat. Niet de bedoeling, want het is verboden afval naast een orac te plaatsen.

FOUT GEPARKEERD

Er is best wat te doen rondom deelscooters. Op zich een geweldig initiatief, er zit een snuffje duurzaamheid aan. Wel is het zo dat gebruikers deelscooters van bijvoorbeeld Felix, Go en Check overal neerzetten en afmelden, waardoor ze soms dagenlang blijven staan op dezelfde plek. In dit geval stond er een midden op de stoep in de Badhuisstraat. Rekeninghouden met voetgangers was er kennelijk niet bij. Gelukkig heeft-ie er niet dagenlang gestaan...

FIETSENKERKHOF VERWIJDERD

Het kan even duren, maar ook het grootste, mooiste of meest memorabele straatgezicht verdwijnt. De gemeente is er meestal als de kippen bij dat soort dingen in het kader van vooruitgang te verwijderen.

ren, historische waarde of niet. Het ruimen van een ongewenste, illegale, gratis fietsenstalling op het Prins Willemplein nam aanzienlijk meer tijd in beslag... maar het is dan eindelijk gebeurd. Veertien fietsen die genoeglijk tegen elkaar leunden en elkaar warm hielden in de ijzige lentekou, eigenlijk best een schattig gezicht als je er over nadent, zijn door het gemeentelijke fietsteam verwijderd. Nu heeft iedereen weer een vrij zicht op het plein en haar drie bomen.

ORAC-LEED

Ook in de Kolenwagenslag gaat het geregeld mis met oracs. Dan heb je op zich een geweldige oplossing voor het niet zichtbaar dumpen van huisvuil, wordt het niet goed gebruikt. Je zou er depri van worden: in één klap wordt het probleem van

deze tijd zichtbaar. Onze weggooi-maatschappij. Tientallen flessen bij de twee laatste oracs, volgepropte afvalcontainers en een giga-does gevuld met karton en papier. Op zich prima dat men het allemaal verzamelt, want recycling, want goed voor het milieu, etcetera, maar breng het dan weg naar de 'ondergronden' als er ook ruimte voor is. Napolitaanse toestanden willen we toch niet in onze mooie toeristenplaatsje? Nu ziet het eruit als Bangkok in beslist betere tijden...

DORPSVERFRAAIING

Gelukkig zijn er ook mensen die aan verfraaiing van het dorpsgezicht werken. Nu zijn we trouwens steeds meer een dorp aan het worden van kunstenaars en kunst in plaats van een dorp van visserij, maar dit is voor de verandering een goede ontwikkeling. Trafo- en elektriciteitshuisjes verworden tot prachtige kunstwerkjes, graffiti-artiesten toveren kale muren om tot vrolijke dorpsgezichten van Oud en Nieuw Scheveningen. In de Werfstraat is een schilderes bezig ter hoogte van nummer 45 een muur om te toveren tot een schilderij. Het is nog lang niet af, zoals u kunt zien. Maar ook dit strandgezicht gaat een topertje worden, zoveel is duidelijk. De kunstenaar toverde al een surfer op het stenen doek en maakte daarbij gebruik van een model. Een foto van deze actie en een foto van hoe het inmiddels is.

ENERGIECOACHES GASVRIJ SCHEVENINGEN

Energiecoaches denken met u mee over de verduurzaming van uw huis.

Energiecoaches zijn opgeleid door de koepelorganisatie HOOM.

En ook al heeft u nu nog geen plannen, een gesprek met een energiecoach kan nieuwe gezichtspunten opleveren!

Bij complexe situaties maken de coaches gebruik van de aanvullende expertise van de koepelorganisatie HOOM.

Het maakt niet uit of u in een eigen huis woont of huurt:

een gesprek met een coach.. iets voor u?

verduurzamen loont!!

JA, ik wil graag een afspraak maken met een energiecoach!

Naam:

Adres:

Telefoonnummer:

Mailadres:

Vragen:

U kunt dit formulier ingevuld mailen naar:

info@gasvrijscheveningen.nl

of afgeven bij het Kalhuis, Badhuisstraat 175

Wij denken graag mee bij de verduurzaming van uw huis!!

Gijs Kruijtzter doet mee aan Open Joodse Huizen en vertelt Scheveningse villa met bewogen historie

Aan de Badhuisweg staat een grote villa in neoclassicistische stijl. Dat alleen al is het waard om het pand eens te bekijken. Het huis heeft een beladen geschiedenis. Ooit woonde er een joods gezin van zeven. Twee kinderen en de moeder overleefden de oorlog niet. Nazaat Gijs Kruijtzter verzorgde maandag 3 mei in het kader van Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet vanuit het pand waar zijn overgrootmoeder woonde een lezing over de geschiedenis van zijn familie en de villa.

Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet is een jaarlijks terugkerend programma van sprekende herdenkingen. Vertellers, bezoekers en bewoners delen verhalen in huizen waar joodse mensen woonden en werkten tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Normaal gesproken vertellen mensen live voor een klein publiek de verhalen van de huizen en hun vroegere bewoners. Wegens corona hield de Haagse afdeling van Open Joodse Huizen het programma dit keer online. Op 3 en 4 mei 2021 werden door het hele land livestreams uitgezonden die via de website openjoodsehuizen.nl te zien zijn. Gijs' verhaal was een van die livestreams. Na zijn optreden spraken we Gijs en de twee organisatoren van de Haagse editie, Astrid Dekkers en Hester Jansen. "Open Joodse Huizen vindt doorgaans op verschillende plekken in Den Haag plaats. Nu kozen we voor één livestream, één verhaal vanaf de Badhuisweg", vertelt Hester, die net als Astrid vrijwilliger is. Astrid: "Voordeel is wel dat de filmpjes online blijven staan." Twee jaar terug zag het er even naar uit dat het programma niet meer in Den Haag zou worden uitgevoerd. "Maar het is belangrijk dat Den Haag meedoet, want we hadden een grote joodse gemeenschap die zo'n 17.000 zielen telde. Het zou jammer zijn als het niet meer kon. Daarom organiseer ik sindsdien samen met Hester en een klein groepje enthousiastelingen de gesproken herdenkingen."

Herinneringen

Voor Gijs was de terugkeer in het huis, ook al is het niet meer van zijn familie, heel apart. "Toen ik klein was kwam ik tot mijn twaalfde hier regelmatig op bezoek. Na de oorlog woonde er oudoom Max, die de oorlog overleefde. Ik kreeg gelijk wat herinneringen terug. Zo herinner ik me de serre, daar aan de voorkant, nog. Ook zijn het terrasje en het trapje naar de achtertuin er nog altijd, alleen wel iets anders dan toen. En het plafond in de voor- en achterkamer was nog niet beschilderd." Het achterkleinkind van Meijer Elte en Leentje Blok kent Astrid en Hester van zijn studie Geschiedenis in Leiden. "Hester kende mijn achtergrond en vroeg of ik mee wilde doen aan OJH. Daar heb ik ja op gezegd.

In de aanloop naar de livestream oefenden we een aantal keer intensief", aldus de historicus. "Een emotioneel proces." Hij begint zijn verhaal met wat feiten. "In 1906 kwam mijn familie aan de Badhuisweg te wonen en veertien jaar later woonden mijn overgrootmoeder en -vader met hun vijf kinderen nog steeds hier. In 1940 bleven daar Leentje en de zonen Max (Mozes) en Johnny (Joseph) van over. De drie zussen waren toen al het huis uit.

Mijn overgrootvader Meijer, voor de oorlog eigenaar van een boekenantiquariaat, was al in 1937 overleden. In de oorlog waren Leentje, Sien (Gezina) en Johnny door de Nazi's omgebracht. Alleen Max keerde vrij kort na het einde van de bezetting in dit huis terug, na verplichte betaling van belastingen die hij een jaar niet had kunnen betalen. Hij overleed in 1984 en in 1986 is het huis verkocht aan de huidige bewoonster. De villa is dus 80 jaar in de familie geweest."

Archief duikt op

Heel lang werd er in de familie Elte nauwelijks over de oorlog gesproken, gebruikelijk in veel joodse families na de oorlog. Het oorlogsverleden was te pijnlijk voor velen. "Toch ben ik de afgelopen jaren in de familiegeschiedenis gedoken", vertelt Gijs. "Mijn moeder hanteerde stilte rondom het onderwerp, ze deed vaag over wat er toen met de familie is gebeurd." Gijs toont een baby-album van zijn moeder. "Ik kreeg het enkele jaren terug voor het eerst te zien. Op foto's zie ik haar terug, omringd door mensen van wie ik nu weet dat ze vermoord zijn door Nazi-Duitsland. Schokkend. Hier, op deze foto, is ze in de zomer van 1940 te zien in de voortuin van dit huis samen met haar grootmoeder Leentje. Ik vernam dat zij in een concentratiekamp was omgekomen." Aan de hiaten in Gijs' kennis kwam in 2016 een abrupt einde. "Toen ik op de website Joods Monument wilde controleren of alle namen van onze familieleden correct waren weergegeven stuitte ik op een kort verhaal waarin stond dat er in 2010 op de Sarphatistraat in Amsterdam, waar ik tegenwoordig woon, een archief was gevonden over een Joodse familie. Het bleek om vijf dozen vol brieven, foto's,

Gijs geeft in de voortuin tekst en uitleg over de voormalige familievilla.

Foto: Harry Oosterveen

prentbriefkaarten en negatieven te gaan die een tante, oom, neef en nicht van mijn moeder daar in 1943 hadden verstopt voor ze gedeporteerd werden! De eigenaar van die woning droeg dat archief over aan het Joods Historisch Museum, waar mijn moeder, tante en ik de documenten zijn gaan lezen. Voor mijn moeder, inmiddels overleden, was dat confronterend omdat ze zelf vaak wordt genoemd in stukken uit de laatste jaren. Bij 1942 zijn we gestopt, maar ik ga het onderzoek voortzetten, want uiteindelijk wil ik er een boek over schrijven." Hester Jansen: "Toch onwaarschijnlijk dat Gijs, zelf historicus, op dat archief stuitte!"

Concentratiekampen

Uiteindelijk wist Gijs veel informatie over zijn familie boven water te krijgen, zo vertelde hij in de livestream. "Aanvankelijk woonde Meijer met zijn gezin boven het antiquariaat in de Haagse binnenstad, maar omdat ook de woonruimte opgeslokt werd door boeken, kochten ze in 1906 dit huis aan de Badhuisweg. Het was een heel hecht gezin met veel lolbroekerij dat wel enkele joodse feestdagen vierde, maar verder zeer geassimileerd leefde: drie van de vijf kinderen hadden een niet-joodse partner of verloofde. Daaronder was mijn opa Henny die hier aan de overkant woonde. Hij liep hier al snel de deur plat en trouwde met dochter Uky (Saartje) Elte." De komst van de oorlog betekende het einde van het zorgeloze leventje van de Eltes. "Max en Leentje die in de eerste oorlogsjaren hier nog woonden, moesten het huis opgeven vanwege de aanleg van de Atlantikwall. Johnny, oom van mijn moeder, kreeg een oproep voor een werkkamp en is uit eigen beweging naar Fochteloo gegaan. Toen kon hij nog brieven sturen en dat heeft hij gedaan, zo bleek uit het archief. Ik hoop die brieven nog te vinden. Hij is later naar Duitsland gebracht en is in Auschwitz op 29-jarige leeftijd omgebracht." In juli 1942 trok Leentje Blok bij haar dochter Sien in Amsterdam in. Zij zou worden gedeporteerd en sterven in Bergen-Belsen. Sien en dochtertje Liesje van 16 werden ook vermoord. Liesje stierf in Auschwitz en Sien zelf op 43-jarige leeftijd in Bergen Belsen.

Sien's echtgenoot Dré en een zoon overleden in een wagon van het zogenoemde 'verloren transport' van Bergen-Belsen naar Theresienstadt, daags na hun bevrijding door de Russen. Uky overleefde doordat ze getrouwd was met een 'arische' man en een vals sterilisatiebewijs had. Zus Tet (Elizabeth) ontsnapte aan de dood in een Nederlands-Indisch Jappenkamp. Max met zijn vrouw Lenie zou onderduiken, de oorlog overleven en terugkeren naar Den Haag. Toen hij van het Militair Gezag na de bezetting mocht terugkeren naar het vestinggebied, trof hij de villa in redelijk kapotte toestand aan. In de vele jaren die volgden begon het voor een deel weer in het enorme, inmiddels gerepareerde huis te bruisen. "Oudejaarsavonden waren legendarisch", vertelt Gijs.

Personen gezocht

De reden om mee te doen aan Open Joodse Huizen is niet alleen om mensen kennis te laten maken met een Scheveningse joodse familie. "Ik heb nu dus familie verhalen enerzijds en anderzijds het archief. Maar er zijn allerlei gaten die nog opgevuld moeten worden. Ik ben daarvoor op zoek naar de volgende personen of hun nazaten: de zonen van Tet, Bob en Arthur van Waart, de Haagse huisarts Nico Wynia, betrokken bij het redden van enkele familieleden, de heer M.H.G.A Tholen die arts was bij de Rooms Katholieke vrouwenkliniek Bethlehem in Den Haag en die het valse sterilisatiebewijs voor Uky regelde, Floor Kloek, verloofde van Johnny, Ellie van Creveld, verpleegster joods psychiatrische inrichting Het Apeldoornsche Bosch, Bob en Klaartje Peters, de beste vrienden van Sien en haar man, en Bets Berkhof bij wie Max en zijn vrouw Lenie ondergedoken waren in Den Haag. Ik hoop naar aanleiding van de livestream op reacties van mensen zodat ik verder kan met het onderzoek en dat boek kan schrijven."

Mensen die voornoemde personen kennen of gekend hebben kunnen mailen naar Gijs: gck1000@gmail.com of via openjoodsehuizen.nl Daar kunnen lezers de livestream terugkijken.

Samen met Astrid Dekkers van Open Joodse Huizen neemt Gijs zijn tekst door.

Foto Astrid Dekkers

Wethouder ontmoet WOS

Wethouder voor Scheveningen Anne Mulder bracht op 16 april een bezoek aan WOS om nader kennis te maken met de Scheveningse bewonersorganisatie. Het moment voor de WOS om zich te presenteren en om een kritisch geluid te laten horen. Na afloop van de kennismaking ging Mulder met een groepje WOS-bestuursleden op onderzoek uit in de omgeving van de Badhuisstraat en Haringkade.

De wethouder kwam niet alleen. Ook directeur van het stadsdeel Scheveningen Mendy van Veen was aanwezig. Beiden benadrukten in het begin van de ontmoeting het belang van Scheveningen voor de stad Den Haag. "Scheveningen is het tweede economische hart van de stad en daarmee is dit stadsdeel heel belangrijk", aldus Mulder, die zelf op Scheveningen woont. Van Veen vertelde aansluitend waar het team op het stadsdeel voor staat. "Als stadsdeel doen wij het beheer van de openbare ruimte; groen-, weg-, speel-, milieu- en strandbeheer. Hiernaast zijn we opdrachtgever voor kleinere projecten. Welzijn, jeugd en participatie zijn taken die wij eveneens uitvoeren." Jan Lautenbach stelde als voorzitter de WOS voor. "Wij bestaan als bewonersorganisatie al zo'n vijftig jaar en we houden ons bezig met de openbare ruimte op Scheveningen. Daarbij moet je denken aan bijvoorbeeld de herinrichting van de keerlus van lijn 11 waarbij er een speeltuin in het midden is gemaakt. In 2010 maakten we een inventarisatie van verkeersknelpunten."

In de knel

Bestuursleden maakten van de gelegenheid gebruik om hun bezorgdheid te uiten over het gebrek aan inspraak die Scheveningers lijken te hebben bij plannen van de gemeente. "De gemeente pakt een boel din-

gen op", aldus Lautenbach streng, "maar terugkoppelen gebeurt bijna nooit. Inspraak voor bewoners is onder de maat. Zij komen vaak in de knel omdat het belang van ondernemers en toeristen prevaleert. De matige inspraak doet zich altijd voor als er een nieuw college is geïnstalleerd." Volgens de WOS-voorzitter hebben Scheveningers behoefte aan meer ruimte voor zichzelf ten koste van toeristen. "We willen graag een stuk openbare ruimte voor ons eigen claimen. Maar Den Haag richt alles op de groei van het toerisme of de horeca. Ze geeft vrijkomende plekken te snel weg aan projectontwikkelaars." WOS-bestuurslid Fineke van der Veen valt Lautenbach bij. "Starters kunnen bij nieuwbouw praktisch niet aan een woning op Scheveningen komen: te duur voor hen." Wethouder Mulder reageerde serieus. "Ik proef hier veel wantrouwen bij de WOS, maar wij als stadsbestuur luisteren echt wel naar Scheveningse noden."

Camping

Bron van zorg is ook de verkamering van panden op Scheveningen. "Dat leidt tot toeloop van studenten en meer fietsen en brommers op straat. Soms wonen er zeven of acht personen op één adres.

Lautenbach: "Zitten er ineens vijf naambordjes op een deurpost. De verkamering neemt hand over hand toe. Er zijn vergunningen voor af-

WOS-bestuursleden namen de wethouder en de stadsdeeldirecteur mee op een kort rondje door hartje Scheveningen.

gegeven, dus de gemeente helpt eraan mee. Hierdoor gaat de sociale cohesie op Scheveningen-Dorp achteruit." Fineke van der Veen is het daarmee eens. "Het is hier net een camping, het komt en het gaat." Stadsdeeldirecteur Mendy van Veen wijst de WOS erop dat er een meldpunt Woningoverlast is waar ongepaste Scheveningers hun verhaal kunnen doen. "Denk aan het melden van illegale kamerverhuur, onveiligheid in en rond portieken, geluidsoverlast, burenc conflicten, vervuiling en overlast door dieren." Verkamering is volgens wethouder Mulder niet volledig uit te bannen. "In Den Haag geldt een grens van 5 procent verkamering. Voor illegale verkamering boven die 5 procent hebben we de Haagse Pandbrigade die hier achteraan gaat." Mulder spreekt tegen dat de gemeente weinig oog heeft voor belangen van gewone Scheveningers. "Het is niet zo dat Den Haag niets doet. Ik ben nu hier om dit soort dingen aan te horen. Als er problemen zijn ga ik erachter aan. Ik neem alles mee wat ik vandaag hoor. Maar ik kan niet alles in een keer oplossen."

Analyse

Voor wat betreft de overlast die Scheveningers ervaren van het toerisme is de wethouder duidelijk. "We zijn als gemeente met partners hard bezig met de uitvoering van een actieplan voor Scheveningen-bad, dit als onderdeel van het Programma Toekomst Scheveningen Badplaats. Onderdeel daarvan is het opstellen van een toekomstvisie voor Scheveningen.

Wat voor soort toeristen willen we aantrekken? is een vraag die wij ons als gemeente bijvoorbeeld stellen." Na afloop van de wederzijdse kennismaking liepen de wethouder en stadsdeeldirecteur een rondje door de buurt rondom de Badhuisstraat en Haringkade. Bestuursleden wazen daarbij op graffiti op blinde muren en overlast van achtergelaten deelscooters bij de voetbalkooi naast de Blinkert. Van de gemeente kwam de suggestie om bij deelscooterbedrijven te eisen dat scootrijders hun motorvoertuigen niet meer op bepaalde plekken kunnen afmelden, zodat zij ze niet meer en masse in woonbuurten kunnen parkeren na gebruik.

Parkeren 'op' Scheveningen

Zelfs op mijn Italiaanse berg, waar we hopelijk de laatste dagen van onze lockdown doorbrengen, dringt het Scheveningse nieuws door. Soms vervelend nieuws: een man opgepakt aan de Treilerweg nadat een dode aangestoken vrouw bij de Doorniksestraat was gevonden. Hoe kwetsbaar is een mensenleven geworden. Ik zag ook hoeveel en wat voor wapens er waren ingeleverd: grote schrik: Chicago aan de Noordzee. Maar wat mij erg bezig hield was het bericht dat een wethouder had voorgesteld het parkeergeld op Scheveningen te verhogen tot 10 euro per uur. Dat leidde tot een storm van protest en een oproer in de Gemeenteraad. Instinctieve reactie mijnerzijds: heel goed van de Raad. Maar bij nader inzien gaat zij weer achter de 'waan van de dag' aan en komt er geen oplossing voor al die mensen die het liefst gratis willen parkeren aan het strand zelf en dan het liefst met hun voorwielen op een strandterras. Wie wel eens op een prachtige zondag al die stilstaande, kruipende, bloedhete auto's op de van Alkemadelaan ziet en het stoppen-kruipen van de 'knorrende beesten' (zoals schrijver Bordewijk ze noemde) en de bijpassende stank op de Boulevard ervoer, waar tussen door knetterende motoren, liefst op hun achterwielen knallen en van de Zeerustsstraat af met luid geknetter via het voetpad op de boulevard belanden, die ziet dat de verkeersafwikkeling een grote puinhoop is. En dat voor een badplaats die qua openbaar vervoer uniek in de wereld is: ik durf te stellen dat er nergens een badplaats is die zo goed met het openbaar vervoer bereikbaar is. Misschien was het vroeger nog beter. Ik herinner me nog het treinstation bij het Gevers Deynootplein en natuurlijk de mooie blauwe tram met dat magnifieke geluid van de hoorn, dat me als kind op de een of andere manier blij maakte.

Maar zeg nu zelf: tram 1, 9, 11, 12 en met een niet eens zo dure ingreep (slimme bocht bij de Statenlaan) zou lijn 16 richting strand doorgetrokken kunnen worden. En dan zijn er ook nog de bussen. Het moet toch mogelijk zijn om om de minuut op tram of bus te stappen? Of het systeem te volgen: Vol! Weg! Nieuwe tram staat al klaar.

Trouwens 10 euro per uur: als je met zijn vieren in een auto zit betaalt iedereen 2.50 per uur: het strand is gratis. Ga eens met zijn vieren naar Madurodam. Wat ben je dan kwijt? Volgens de site, die ik hier bekeek, kost een gereduceerd ticket (ga met 4, betaal voor 3) 58.50 euro. Daar zou je dan 5 uur voor kunnen parkeren. Maar dat blijft peuten in de marge. Ook het openbaar vervoer is heel erg vol. Ik woon tegenover de keerlus van lijn 11 en zie op mooie dagen stromen mensen uit de tram komen. Vroeger was dat niet anders. Wie van de ouderen herinnert zich niet de lange wachtende rijen op mooie zomermiddagen voor het Kurhaus, geregeld door de controleurs van de HTM met de sergeantsstrepen terwijl de trams carrousel reden, al of niet met de open wagens erbij? Bij het ontwerp van de huidige boulevard heeft de politiek het van het verstand en het ontwerp gewonnen. Had ontwerper De Solà-Morales niet een autovrije boulevard ontworpen? De politiek besliste echter dat men per auto zou moeten kunnen flaneren langs de boulevard, net als vroeger.

Er valt overigens weinig te flaneren, je ziet amper de zee, vooral als er een file is moet je de shade beperken. Ik stel me wel eens voor hoe heerlijk het zou zijn langs de laag gelegen wandelboulevard te lopen (langs de vaak lege fietsstalling, terwijl fietsen tegen de hekken zijn aangezet en vastgemaakt) of boven over, langs het kanon, ver uitkijkend over zee, zonder al die kruipende en stotterende ellende, die weer opnieuw stopt als een voertuig een moei-

zaam veroverde parkeerplaats onder de Naald achteruit rijdend verlaat en er een gevecht ontstaat om de schaarse ruimte. Het beloofde afsluiten op warme dagen gebeurt te weinig. Misschien kan Richard de Mos, die ik een prominente plaats zag innemen in de pro-automobil discussie, eens meedenken. We sluiten de boulevard definitief af voor auto's. We zorgen er voor dat het openbaar vervoer op warme dagen af en aan rijdt, tegen een verlaagd tarief. Vooral gezinnen moeten daarvan profiteren. Auto's worden naar parkeergarages geleid en parkeren daar. Inwoners van Scheveningen krijgen een pasje zodat ze door kunnen rijden naar huis. Kleine busjes brengen invaliden en zwakkeren gratis van de parkeergarages naar het strand, indien nodig. Misschien zou zelfs gratis openbaar vervoer op die hete dagen uiteindelijk goedkoper zijn dan de milieuschade die het verkeer oplevert. Aan de rand van de stad meer grote parkeerplaatsen (park and ride heet dat) en van daar met veel openbaar vervoer naar het strand. Hebben we dan nog een metro nodig doorgetrokken vanaf Station CS? Hoewel, in feite restaureren we dan de oude spoorlijn die verdween in de waan der tijden.

We trekken het duingebiedje vanaf 'Beelden aan Zee' met veel groen en duinbloemen door onder langs de hooggelegen Strandweg, krijgt het plan van de voormalige Politieke Partij Scheveningen toch nog een kans. Er ontstaat een kleurig groen gebied zoals je dat in veel zuidelijke badplaatsen ziet. Doen we meteen wat aan de luchtkwaliteit die, door de overheersende westenwinden die de vuiligheid van Shell en de Maasvlakte naar 'ons' toe te blazen in Scheveningen, tot de slechtste van Nederland schijnt te behoren.

Hans Franse

Gemeente herstelt gebreken boulevard

Iedereen heeft wel een mening over onze boulevard. Is ze nou mooi of lelijk? Hoewel over smaak niet te twisten valt, is het wel een feit dat sinds de oplevering in 2013 de creatie van de Spaanse architect De Solà-Morales wat gebreken begint te vertonen. Dat staat haaks op wat Den Haag nu juist met het nog lopende project "De Kust Gezond" beoogt. Met onder meer roestige prullenbakken en bankjes is er van goede gezondheid geen sprake.

Vorig jaar hield WOS met omwonenden en boulevardmanager Eite Levinga een inspectieronde over de wandelpromenade, waarbij zij de pijnpunten aanwees. Naast de lichtblauwe afvalbakken, voetgangersbruggen en bankjes ging het om niet optimaal werkende lichtmasten, slecht waterdoorlatende bestrating van de Strandweg, beschadigd boulevardmeubilair. Trappen, tribunes en lantaarnpalen vertoonden ernstige gebruikssporen. Ook waren er zorgen om het aantal weesfietsen en fietswrakken die oud-eigenaren her en der achterlieten. Al met al punten die dringend aandacht verdienen. Inmiddels heeft wethouder Anne Mulder per brief gereageerd op de meldingen van WOS. "Gelukkig kan ik u informeren dat op een aantal van de door u aangeleverde aandachtspunten ondertussen actie is genomen of in ieder geval onder de aandacht is."

Verlichting

In zijn schrijven aan WOS neemt de wethouder alle reparaties die de gemeente liet uitvoeren of nog moeten worden gedaan door. "Het herstel van de basaltlava-verharding nabij Beelden aan Zee vindt laat 2022 plaats, gezamenlijk met de herinrichting van de middenboulevard. Dat zijn twee werkzaamheden in één. De slechte afvalbakken zijn bij ons bekend. Op dit moment worden ze in clusters van vijf hersteld of vervangen. In totaal gaat het om 45 exemplaren." De kwaliteit van de verlichting langs de boulevard is volgens Mulder afgelopen jaar aangepakt. "Aangezien de lichtmasten regelmatig storingen vertoonden of uitvielen, zijn alle armaturen vervangen door duurzame, energiezuinige versies." Op dit moment laat Den

Haag de gebruiksschade aan trappen en tribunes herstellen. Kapotte delen van de zomerboulevard, deels op het strand, komen eveneens aan de beurt. Hen wacht herstel of vervanging. Mulder: "We laten deze werkzaamheden gefaseerd uitvoeren omdat er jaarrond strandpaviljoens op het strand staan. Daarom trekken we er heel 2021 voor uit."

De waterdoorlatende bestrating van de Strandweg werkt niet naar behoren waardoor in de afgelopen regenachtige maanden veel wateroverlast ontstond. In deze periode voegde de aannemer traditionele straatkolken toe. "Deze komen ook rond het Intell hotel", meldt Mulder. "Ondertussen voeren we als gemeente overleg over een duurzamere oplossing, waarvoor we aparte financiering moeten zoeken." In april startte het onderhoud van de voetgangersbruggen. Die kregen een hogedrukreiniging, een aanpak die gedurende het jaar enkele keren op herhaling gaat. Ook hier kijkt de gemeente naar een meer duurzame oplossing, laat de wethouder weten. "We hopen aanvullende financiering hiervoor te vinden." Inmiddels hebben de roestbruine landmarks van cortenstaal hun definitieve toplichten gekregen. Voorts liet de gemeente beschadigd straatmeubilair en trapeleuningen herstellen en verven. Een aanzienlijke kostenpost zijn de beschadigde lantaarnpalen langs de boulevard. Daarom zal herstel tegelijk met de vernieuwing van de middenboulevard plaatsvinden om de kosten te drukken.

Zwerffietsen

Over het aantal weesfietsen en fietswrakken is wethouder Mulder duidelijk. "Het fietstoezichtteam gaat planmatig iedere vijf weken alle wijken af op zoek naar afgedankte rijwielen. Maar we reageren daarnaast op klachten en meldingen van burgers. Zij kunnen die melden op <https://www.denhaag.nl/nl/meldingen/achtergelaten-fiets-melden.htm>. De handhavingsorganisatie spant zich in om ook aan deze doelstelling tegemoet te komen. Zo voorzag zij in 2020 en het eerste kwartaal van 2021 78 fietsen op de boulevard van een label 'fietswrak' of 'weesfiets'. Hiervan zijn er uiteindelijk 46 daadwerkelijk verwijderd."

Opluchting bij omwonenden Werkzaamheden lijn 1 in Scheveningen afgerond

Bouwbedrijf BAM heeft op 12 mei alle werkzaamheden aan de Prins Willemstraat, Jurriaan Kokstraat, Badhuiskade en Gevers Deynootweg afgerond. De tram kon al sinds maart weer haar gebruikelijke route vervolgen richting strand of stad. Nu zijn ook alle betrokken wegen opengesteld voor al het andere verkeer.

Over de nieuwe rails rijden straks nieuwe trams die stad en strand bereikbaar moeten houden voor de groeiende stroom reizigers. Ruim acht maanden lagen de straten, die in elkaars verlengde liggen, open. Den Haag besloot vorig jaar een aantal werkzaamheden te combineren, zodat de wegen maar één keer open hoefden. Naast de rails zijn de haltes vernieuwd, kregen de straten een nieuwe herinrichting en pakte BAM de verouderde riolering aan. Het laatste wat nog moest gebeuren waren de afrondende werkzaamheden van de nutsbedrijven, zoals het vernieuwen van kabels en leidingen, en de herinrichting van parkeervakken en trottoirs. De openstelling van de straten is belangrijk voor Scheveningen-Dorp omdat alle wijken die er langs liggen nu weer goed bereikbaar zijn voor auto-, bromfiets- en fietsverkeer. De openstelling komt op een goed moment: het toeristenseizoen is begonnen en de straten zijn belangrijk voor de afvoer van grote toerismestromen.

Auto uit

Om Den Haag aantrekkelijk en bereikbaar te houden investeert de gemeente in betere, toegankelijke en snellere tramverbindingen. Over een paar jaar moeten alle rode trams vervangen zijn door de modernere, laagvloerse trams, die ook toegankelijk zijn voor scootmobielen. Het doel van de verbetering van openbaar vervoer, fietsvoorzieningen en fietsveiligheid is mensen stimuleren om met het ov of de fiets naar het strand te gaan in plaats van de auto. Volgens Den Haag is het een onderdeel van de mobiliteitstransitie die de stad wil maken. Bij de herinrichting is goed gekeken hoe de straten beter en veiliger konden voor alle weggebruikers. Verbeteren van de doorstroming van het verkeer was een punt waar de gemeente ook naar keek. Want het openbaar vervoer moet op drukke

zomerse dagen goed kunnen blijven rijden zonder vertraging. De Gevers Deynootweg kreeg afgelopen maanden voor alle weggebruikers een eigen wegvak met een andere kleur asfalt. Zo hebben de tram en bus geel, de fiets rood en de auto grijs asfalt. Dit geeft overzicht en helderheid aan de weggebruikers en draagt bij aan de veiligheid.

Flitspaal

Bewoner Frank uit de Jurriaan Kokstraat is opgelucht dat de werkzaamheden nu afgelopen zijn. "Heel fijn dat het klaar is, want het duurde wel erg lang. Op een gegeven moment ben je klaar met al dat zand voor je deur en door de modder lopen." Volgens Frank werd het tijd iets aan de rails van lijn 1 te doen. "Juist voor onze deur leek het alsof er in de oude rails een paar hobbels zaten, want als de tram langsreed hoorde je kadunk, kadunk. Wij slapen aan de voorkant en 's avonds laat hadden wij daar last van." Tram 1 rijdt net voorbij. "Nu hoor je haar veel stiller lopen, erg fijn." Tevreden is de Scheveninger nog niet helemaal. Sinds twee weken is de Jurriaan Kokstraat namelijk al open voor auto's. "Ik had gehoopt op drempels in de weg, want ze rijden hier veel te hard. Ik garandeer je overlast in de zomer door dikke bakken. Ik denk dat een flitspaal zou helpen. Gelukkig kan ik voor de rest weer normaal wonen, heerlijk."

Dank

Wethouder Robert van Asten van Mobiliteit: "Fijn dat deze werkzaamheden in Scheveningen zo net voor de start van het strandseizoen volgens planning zijn afgerond. Nu het weer beter wordt, zal de drukte toenemen en willen we mensen juist nog meer stimuleren om met de fiets of het openbaar vervoer naar het strand te gaan. Op deze route zijn er in ieder geval geen belemmeringen meer. Ik wil de directe omwonenden en ondernemers bedanken voor hun geduld en flexibiliteit. Ondanks dat het werk volledig volgens planning is afgerond, hebben de werkzaamheden al met al lang geduurd. De smalle en dicht bebouwde straten lagen lange tijd volledig open. Gelukkig is door werk met werk te combineren de straat, de tramrails en ook ondergronds het riool vernieuwd en kan dit weer vele jaren mee."

BNS praat met wethouder Van Asten over deelscooters

Aad Pronk en Hetty van de Broek van de Bewonersorganisatie Noordelijk Scheveningen spraken onlangs met Robert van Asten, wethouder Mobiliteit en Cultuur en bestuurswoordvoerder Nathalie Nuiten over het onderwerp deelscooters. Hoe u ook over de scooters denkt, onnodig of juist handig, ze blijven als het aan de wethouder ligt.

Via een Microsoft Team meeting 'ontmoeten' we Van Asten en Nuiten. Hoe zit het nu precies met die scooters?

Van Asten: "Na een proef in het voorjaar van 2019 hebben we nu vergunningen uitgegeven aan drie aanbieders: Felyx, Go Sharing en Check. Daarbij hebben we de voorwaarden goed geregeld." De BNS weet van veel wijkbewoners dat ze de scooters niet bepaald een aanwinst voor het straatbeeld vinden. We vragen wat de doelstellingen waren van dit initiatief en of de gemeente laat meten of zij die haalt. Ging het erom de parkeerdruk in Scheveningen te verlagen? Of de files richting strand te verminderen? Of een schonere lucht (alle deelscooters zijn elektrisch, red.)? Van Asten zegt dat het inderdaad een combinatie is van dat alles. "Maar het gaat ons niet alleen om bezoekers van de badplaats. Het deelscooteraanbod in de wijk kan ook iemand bewegen zelf geen scooter aan te schaffen, of zelfs om de tweede auto weg te doen. En we hopen dat we bewoners kunnen overhalen voor korte ritjes in de wijk de auto te laten staan en een scooter te pakken."

We zijn benieuwd naar de afspraken die zijn gemaakt om de overlast voor de wijkbewoners te beperken

"In het begin is het misschien wat chaotisch op gang gekomen, maar het gaat nu veel beter", aldus Van Asten. "Het servicegebied, het gebied waar gebruikers scooters kunnen achterlaten, is kleiner geworden. Er is een maximaal aantal scooters afgesproken wat elke aanbieder mag inzetten. Klachten moeten zij binnen vier uur oppakken. En op dagen boven de 21 graden moeten de drie aanbieders samen regelen dat er altijd een vertegenwoordiger aanwezig is om overlast te voorkomen. Een interessante ontwikkeling is ook nog het dynamisch prijzen: als een scooter ergens te lang staat is hij goedkoper. Ook voor de aanbieders is het beter als de scooter rijdt in plaats van dat hij ergens lang stil staat."

Parkeerdruk

Allemaal goede afspraken, maar in de praktijk staan ze vaak stil. En er staan er ook wel heel erg veel. De BNS verbaast zich er bijvoorbeeld over dat de Biesieklette-stallingen leeg zijn, terwijl ernaast, zoals bij de ingang van de Palace Promenade, gebruikers fietsen, brommers en scooters lukraak neerzetten. "De

Biesieklette is niet de juiste plek voor een deelscooter", legt Van Asten uit, "maar het gebruik van de stallingen voor andere scooters en fietsen kan inderdaad beter. De gemeente moet duidelijker gaan aangeven dat er stallingen zijn en waar. Misschien ligt het aan de naam." Nathalie Nuiten vult aan: "We onderzoeken ook nog of het stallen van een brommer of snorfiets in de zomermaanden gratis zou kunnen worden om juist het gebruik van de stalling te promoten." Om juist de parkeeroverlast van de deelscooters te beperken zijn er gebieden aangewezen waar je de deelscooters niet mag achterlaten. Er zijn speciale parkeerplaatsen ingericht aan de korte kant van de Zeekant en aan het einde van het Zwarte Pad.

Melden van overlast

En dan is er nog het handhaven, bij wie moet je zijn bij klachten? Bewoners weten niet altijd waar ze met klachten heen kunnen. Moeten ze naar de politie, de BOA's, de wijkagent of naar de gemeente? Hier is Van Asten duidelijk over. "Overlast melden moet altijd direct bij de aanbieder, dus Felyx, Go Sharing of Check, dat is enige juiste weg. Met een foto en het kenteken van de scooter. Zij moeten bij ernstige overlast binnen vier uur reageren

en houden ook een register bij van veelplegers."

Een rondje langs de diverse websites leert ons het volgende

Check is het meest transparant op hun website over de klachtenprocedure. Ze reageert binnen vijf minuten op een klacht, een foutgeparkeerd scooter haalt het bedrijf direct weg, de laatste berijder krijgt een boete van 50 euro en een gebruiker die drie waarschuwingen heeft gehad in zes maanden krijgt tijdelijk een blokkade aan zijn broek. Felyx en Go Sharing hebben een klachtenformulier op de site, maar vermelden verder niets over de afhandeling.

Effectreportage

Wij hadden het idee dat enkel jongeren, die anders de fiets gepakt zouden hebben, de scooters gebruiken. Maar klopt dat beeld wel? Volgens Nuiten is de gemiddelde leeftijd van de scootergebruiker op dit moment 31 jaar. "Dus dat kunnen niet enkel studenten zijn. Het zou welkom zijn als we meer uitkomsten hadden van het effect van de scooters op de leefbaarheid. Er zijn nog geen specifieke cijfers voor Den Haag, maar naar verwachting komt er na de zomer een rapportage naar de gemeenteraad. We blijven het volgen."

*Aad Pronk (Commissie Verkeer en Ruimtelijke Ordening BNS)
Hetty van den Broek (redactie- en bestuurslid BNS)*

Bron: Scheveningen-Bad Gazet

Gaat een nieuw programma toeristen uit auto krijgen?

Al jaren poogt de gemeente Den Haag Scheveningen in de drukke zomermaanden zo goed bereikbaar te maken met het OV dat met de auto komen niet loont. Tot nog toe zat er niet echt schot in de zaak. Met het project Slim en Schoon naar Stad en Strand hoopt de gemeente alsnog haar zo vurige wens vervuld te krijgen. "De reis naar het strand van Scheveningen met het OV verbeteren we flink", zo klinkt het.

Eind mei ondertekenden Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, NS, HTM en Den Haag het nieuwe convenant. Hierin staan de eerste ideeën voor levensvatbare projecten om daadwerkelijk slim en schoon naar het strand te gaan. Het idee bestaat dat bezoekers nu nog niet optimaal naar het Scheveningse strand kunnen reizen. Centraal in de op te zetten plannen staan openbaar vervoer, (deel)fiets en (deel)scooter. Het is de bedoeling dat strand, stad en regio duurzaam met elkaar verbonden raken. De vier samenwerkende partijen zijn bereid samen 30 miljoen euro op tafel te leggen voor het programma. Een van de plannen is een tram laten rijden vanaf Den Haag Centraal met onderweg maar één tussenstop. Een supersnelle tramverbinding is extra aantrekkelijk voor reizigers van buiten Den Haag die op een warme zomerdag al

zo lang bezig zijn naar het strand te komen. Een andere optie is een reis naar het strand met trein en tram op één kaartje. Op die manier kunnen reizigers schoner en efficiënter naar de Haagse kust zonder auto. Ook denken de vier partners aan extra bewaakte en onbewaakte stallingen voor (deel)fietsen en (deel)scooters vlakbij het strand. De gemeente Den Haag stelt 10 miljoen ter beschikking, NS 15 miljoen en MRDH 5 miljoen euro. De bijdrage van HTM is op het moment van schrijven nog niet bekend.

Heilige koe is paria

De grote bedoeling is dat automobilisten niet meer en masse naar Scheveningen optrekken. Auto's zijn niet meer gewenst en het liefst blijven die buiten de stad geparkeerd staan. Of dit realistisch is moet nog blijken. Mensen krijg je niet zomaar uit de auto, ook niet op een hete zomerse dag. Desondanks zijn de vier initiatiefnemers van Slim en Schoon naar Stad en Strand optimistisch gestemd: "Op strategische plekken aan de randen van de stad en op stations kan de reiziger gebruik maken van slim en schoon vervoer op maat. Voor reizigers die met de trein komen, moet het niet uitmaken op welk station in Den Haag zij aankomen en waar zij naar toe willen. Vanaf elk station moeten zij naadloos, slim en snel door kunnen reizen naar hun bestemming. \

Door plannen op elkaar af te stemmen en aan elkaar te koppelen ontstaat er een deur-tot-deur reis, waarbij de overstap naar tram, (deel)fiets of (deel)scooter vanuit de trein natuurlijk gaat." Het project moet er ook toe leiden dat Scheveningers minder overlast er-

varen van het strandbezoek, waarmee het aansluit op het Programma Toekomst Scheveningen Badplaats. Dit programma is erop gericht om de iconische waarde van Scheveningen te behouden, zonder dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid en veiligheid.

De Klinker wordt uitgegeven op initiatief van het WijkOverleg Scheveningen-Dorp.

Dit houdt niet in dat de geplaatste artikelen de mening van het WOS weergeven. De redactie is verantwoordelijk voor de inhoud en houdt zich het recht voor de ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Eindredactie: Harry Oosterveen. **Opmaak en verspreiding:** De Scheveninger

Telefoon WOS: 070 350 00 34. **E-mail WOS:** wos@scheveningendorp.nl

E-mail redactie De Klinker: klinker.wos@gmail.com

Bezorgklachten: info@de-scheveninger.nl

Kopij volgende Klinker: klinker.wos@gmail.com of wos@scheveningendorp.nl

'n Roopje van de Noordster (21)

Wanneer men zo bij het lengen der dagen langs de haven loopt, gaan de gedachten onwillekeurig uit naar vroeger dagen, waarin de vissers rond deze tijd een begin maakte met het klaarmaken van de loggers voor de haringvisserij. Van afhouder tot schipper was de bemanning in touw met allerhande werkzaamheden. Roestbikker, smid en timmerman zorgden voor de bijbehorende havengeluiden en de geur van menie, verf en teer vormden een pikante melange. De walmonteur zorgde ervoor dat de scheepsmotor weer als een zonnetje ging lopen en de bemanningsverblijven voor en achter kregen een likje verf. Kompas, zendapparatuur, navigatielichten en al het nodige scheeps- en visgerei verhuisden vanuit de winterberging naar het schip en de bemanning vulde de strozakken voor in de kooi. Deze 'Graaitijd' is al weer meer dan een halve eeuw voltooid verleden tijd.

Maar op onze Noordster werken we door om (ook) dit stukje historie levend te houden. Wegens de voortdurende coronabeperkingen kan weliswaar de Graaiploeg helaas nog niet aan de slag, maar met de professionele inzet van de firma Boeg maken we toch voortgang. Zo werkten we verder aan de brug. Na het plaatsen van de pijp, die inmiddels is geschilderd in de rederskleuren zwart met witte band, ging de snijbrander in de zijwanden van de schippershut. Aan de beide zijkanten vervingen we de twee grote ramen door één raam naar origineel rechthoekig model en met de oorspronkelijke afmetingen.

De schippershut in de brug is helemaal leeg gemaakt. Zij krijgt een nieuwe inrichting met onder andere kooi, kaarttafel en zend- en ontvanginstallatie naar de tijd van toen. Bovenop de brug kreeg de richtingzoeker een plekje. Dat is een draaibare antenne van een radiopeiltoestel in de vorm van een ring die de signalen opving die een radiopeilstation uitzond. Met behulp van deze vanuit de schippershut bedienbare antenne kon de schipper de positie van het schip bepalen. Het Global Positioning System (GPS) waarmee men dankzij de satelliet in een oogopslag kan zien waar men zich bevindt, moest nog (in 1967) worden uitgevonden. Rondom de richtingzoeker stond een hekje om valpartijen te voorkomen: ook dat staat er nu weer.

Benedendeks plaatsten we in het vooronder de tafel. Hierdoor kan men zich een goed beeld vormen hoe de bemanning zich in de toch al krappe ruimte moest behelpen met een klein bemeten tafelblad. In de publieks- en expositieruimte (het voormalige tonnen- en visruim) bouwden we aan stuurboord een zogenoemde 'viskee' op ware grootte na. Hier kunt u straks zien hoe vissers de vangst tussen het ijs bewaarden in door planken - zogenoemde 'keeplanken' of op z'n Schevenings: 'laene' - van elkaar gescheiden smalle ruimten waarin het visruim was onderverdeeld.

Er tegenover, aan bakboord, zijn de stellingen gereed waartussen een aantal haringtonnen in langsscheepse richting boven op elkaar komt te liggen, zodat de bezoeker kan zien hoe de bemanning de kantjes haring zeevast in het ruim opborg. De afstand tussen de staanders is net iets groter dan de breedte van een harington en de tussenliggende ruimte noemt men in het visserswereldje een 'tier'. Tussen vloer en plafond van de museale ruimte zijn de ophangsystemen geplaatst, waaraan we de vitrinekasten met daarin scheeps- en visgerei gaan bevestigen. De kasten staan haaks op de scheepswand geprojecteerd, maar kunnen naar de zijkant draaien, zodat we de ruimte voor een publieksevenement desgewenst kunnen vergroten.

De Graaiploeg van de Noordster hoopt de werkzaamheden op korte termijn weer in volle vaart te hervatten. Want met het door corona gedwongen stilzitten komt er, zoals een Schevenings vissersgezegde in vroeger dagen luidde, 'gien want in de bak'. Lees meer over onze Noordster op www.sch236.nl

Graaitijd 1968
(Haagsche Courant 17 mei 1968)

Vanuit de brug bedienbare richtingzoeker

Tafel in het vooronder

Viskee in visruim

Ophangstelsysteem voor museumvitrine